

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

— List izhaja 20. vsakega meseca. —

Za člane v „Zvezli“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

— Cena inseratom: 1/4 strani D 5.— vključno davek. —

— Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16. —

— Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure. —

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključ.

Štev. 8.

V Ljubljani, 20. avgusta 1925.

Leto XII.

Načrt zakona o pobijanju alkoholizma.

Člen 1.

Pod ta zakona spadajo vse pijače, ki vsebujejo alkohol.

Člen 2.

V sporazumu z ministrstvom prosvete se uvede po uveljavljenju tega zakona v vseh šolah sistematski pouk o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z alkoholom in njegovimi škodljivimi posledicami.

Člen 3.

Nihče ne more proizvajati alkoholnih pijač, dokler ne dobi za to dovoljenja od sanitetne oblasti.

Člen 4.

V podjetjih, v katerih se proizvajajo alkoholne pijače, se ne smejo zaposlovati osebe izpod 18 let.

Člen 5.

V podjetjih, v katerih se proizvajajo alkoholne pijače, se te pijače ne smejo nikdar točiti.

Člen 6.

Prepovedano je dajati kot odškodnino za mezdo ali za popoljšek k mezdi alkoholne pijače osebam, ki so zaposlene v teh podjetjih.

Člen 7.

Zabranjeno je v prostorih teh podjetij stanovati in se muditi osebam, ki niso v podjetjih stalno zaposlene.

Člen 8.

Podjetja, ki proizvajajo alkoholne pijače, so dolžna vsako leto objaviti svojo bilanco, kakor to predpisuje zakon o delniških družbah.

Od letnega čistega dobička morajo odpremiti 10 % fondu za pobijanje alkoholizma.

Pravila o tem fondu predpiše minister narodnega zdravja.

Člen 9.

Na predlog pristojne sanitetne oblasti se more proizvodnje alkoholnih pijač omejiti, ali dovoliti podjetjem, ki imajo človekoljuben, a ne povsem dobičkanosem namen.

Člen 10.

Podjetja, ki proizvajajo žganje, konjak, liker, rum in druge alkoholne pijače z več nego 30 % alkohola, se morejo dvojno obdačiti v korist fonda za pobijanje alkoholizma.

Člen 11.

Podjetja, ki so osnovana, ali se osnavljajo z namenom, da proizvajajo, ali prodajajo brezalkoholne pijače, oproščajo se za dobo 10 let vseh davkov in sicer od dneva, ko stopi ta zakon v veljavo.

Člen 12.

Prepoveduje se prodaja in točenje vseh alkoholnih pijač v soboto od 6. ure do ponedeljeka do 8. ure.

Člen 13.

Zabranjuje se prodaja in točenje vseh alkoholnih pijač na javnih shodih (na odprtem ali zaprtem prostoru, v politične ali druge svrhe), na vseh prošenjih, sejnih in za dobo občinskih ali poslanskih volitev od 6. ure zvečer, od dneva pred njihovo otvoritvijo odnosno od dneva pred volitvami, pa do 8. ure drugega dne po njihovem sklepu, odnosno po izvršenih volitvah.

Člen 14.

Prepoveduje se prodaja pijač, ki imajo več nego 4 % alkohola, po vseh železniških in parobrodskih postajah, v restavracijah, vagonih in na parobrodih.

Člen 15.

Prepoveduje se prodaja katerihkoli alkoholnih pijač v železniških vozovih.

Člen 16.

Železniški in brodarski restavranti so dolžni, da imajo na razpolago vedno dovoljne množine brezalkoholnih pijač, mineralne vode in navadne vode.

Člen 17.

Ne sme se dovoljevati novih gostilen, ali dopustiti prodajo alkoholnih pijač v občini, v kateri pride na 1000 prebivalcev 1 gostilna.

Člen 18.

Vsa podjetja, ki so osnovana, ali se osnavljajo za proizvodnjo ali prodajo brezalkoholnih sadnih proizvodov: marmelade, sladkih sokov, osvežujočih pijač, uživajo ugodnosti čl. 11 tega zakona.

Člen 19.

Prepoveduje se prodajanje katerikoli alkoholne pijače pijanim osebam, ali osebam izpod 16 let.

Člen 20.

Notorične pijance se mora prisilno zdraviti v posebnih za to osnovanih zavodih.

Člen 21.

Kdorkoli zagreši kak prestopok do ločil tega zakona, se kaznuje z denarno globò 1000 Din, odnosno z zaporom za dobo, ki odgovarja tej globi.

Člen 22.

Lastniki podjetij za prodajo in proizvodnjo alkoholnih pijač, ki so odgovorne za vodstvo teh podjetij, ako zagrešijo trikrat zapored kak prestopek odredb tega zakona in se kaznujejo, izgube pravico za nadaljnje obratovanje, odnosno za vodstvo podjetja (obrata).

Na ta način izgubljena dopustila se morajo prenesti na dobrodelna društva, ki porabljajo čisti dobiček za pobijanje alkoholizma.

Člen 23.

Ministrstvo za narodno zdravje skrbi:

- a) za prosvetno propagando med ljudstvom proti alkoholizmu.
- b) za sestavo navodil za vzgojo proti alkoholizmu v vseh šolah v sporazumu z ministrstvom prosvete.
- c) za osnivanje zdravilišč za alkoholike.
- č) za osnivanje postaj (dispenzerjev, ambulatorijev) za alkoholike.
- d) o pospeševanju privatne inicijative v borbi proti alkoholizmu.
- e) za osnivanje podjetij za brezalkoholno prodajo sadnih sokov in prodajo brezalkoholnih pijač.

Člen 24.

Samoupravne oblasti morejo, ako to zahteva tri četrtine odbornikov, odrediti in uveljaviti še strožje omejitve, kakor so določene v členih 11, 12, 13 in 16 tega zakona.

Zapisnik

plenarne odboro ve seje Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani, ki se je vršila dne 3. avgusta 1925 v prostorih g. Kavčiča ob 10. uri dopoldne.

Navzočih 14 odbornikov, ki zastopajo 22 zadrug. Poleg teh so bili zastopani tudi Zveza velerazpečevalcev in producentov alkoholnih pijač v Ljubljani, organizacija vinskih producentov ter pivovarne »Union«, vsi po svojih ravnateljstvih in predsednikih, skupaj 21 delegatov, ostali so poslali pismene proteste in izjave o soglasju današnjih sklepov.

Predsednik g. Kavčič otvori zborovanje, razloži ob kratkem namen in povod današnje seje ter pozove tajnika, da poda poročilo. Poročevalec omenja, da je bila Zveza vže meseca maja po Središnjem Savezu v Beogradu opozorjena, da se v ministrstvu narodnega zdravja izdeluje načrt zakona o pobijanju alkoholizma, kateri zakon bi globoko posegel v obseg obrtnih pravic proizvajalcev in prodajalcev alkoholnih pijač ter jim nalaga poleg že obstoječih davčnih bremen še nadaljna bremena, ki bi znatno težila obrat in razvoj te gospodarske panoge. Zveza je že tistikrat na to poročilo podala 20. junija 1925 ministrstvu za narodno zdravje v Beogradu protestno spomenico ter odposlala temu ministrstvu razne do sedaj po naši organizaciji že sklenjene resolucije in

tudi več številčk našega glasila »Gostilničarja«, v katerih so razni protesti proti sistematičnemu pomnoževanju številča točilnih obratov, katere specialno ustanavlja in tolerira finančna oblast ter opozarjalo, da naj ministrstvo narodnega zdravja iz vseh teh del blagovoli uvideti, koliko se organizacije rednega gostilničarstva trudijo, ubraniti narod pred sistematičnim zapravljanjem in zakotnemu pijančevanju, pa bo isto, ako pripomore, da se od nas grajane uvedbe odpravijo, v pobijanju alkoholizma največ storilo.

Prohibira in ukine naj se točenje alkoholnih pijač, osobito po konzumih, ki ne plačujejo niti davkov in dajejo pijačo še na kredit, prodajalnah in malo prodajalcih, pa bo pijančevanju zadan velik zapah in vse razmišljanje o preganjanju rednega gostilničarstva bo še dolgo vrst let ali pa za vedno mirovalo.

Zbornica za trgovino in obrt v Ljubljani pošilja Zvezi z dopisom dne 24. julija 1925 načrt zakona o pobijanju alkoholizma v proučevanje in stavitvev primerno utemeljenih konkretnih izpreminjevalnih predlogov. Načrt se najprvo v celoti prečita, nato pa vzame v pretres točka za točko.

K členu 1. in 2. ni ugovora.

Člen 3. pa, ki določa, da nihče ne more proizvajati alkoholnih pijač, dokler ne dobi za to dovoljenja od sanitetne oblasti, se ne more sprejeti, ker sanitetne oblasti ne morejo biti kompetentne za dovoljevanje proizvodnje pijač, ki izvirajo iz naravnih produktov, vinoreje in kmetijstva, to so ponajveč preostanki vinske produkcije, to je drože ter sadje, ki ni uporabno za sušitev ali drugačno konzerviranje in konzumiranje, kakor da se iz njega žgalnim potom izloči kar je še užitnega, ter s tem otme biti zavrženo in reši škode lastnika; je tedaj prosto obdelovanje takih snovi eminentne gospodarske važnosti, ter spadaj, kakor doslej, le v kompetenco finančnih oblasti v kolikor se tiče davščin.

Členu 4. se ne ugovarja.

K členu 5., ki pravi: »V podjetjih, v katerih se proizvajajo alkoholne pijače, se te pijače ne smejo nikdar točiti, pa se naj zavaruje, da ta določba ne zadeva koncesijoniranega točilca, ki je po okolnosti primoran razne tvarine prekuhavati v alkohol.«

Člen 6., ki določa, da je prepovedano dajati kot odškodnino za mezdo ali za poboljšek k mezdi alkoholne pijače osebam, ki so zaposlene v teh podjetjih, naj se izpopolni v toliko, da se smejo dajati pijače le k prehrani delavstvu, ki ima v to svoj deputat in se mu nikjer ne zaračunava, ker se ta običaj ne more odpraviti; klobasar daje klobase, vino rejec vino, pivovar nar pivo kot zmeren donesek za užitek, sicer si ga delavstvo samo vzame v mnogo nepravilnejši merici in postane škodljivec.

K členu 7. se ne ugovarja.

K členu 8. se za družbe in večja podjetja v I. odstavku ne ugovarja, ugovarja pa II. odstavku, ki pravi: »Od letnega čistega dobička morajo odpremiti 10 % fondu za pobijanje alkoholizma. Ugovarja ra i tega, ker so obdavčenja te panoge že sedaj tako neznosno velikanska in alkoholne proizvode tako horendno podražujejo, da konzum brez vsakih takih utesnitev in prepovedi sam po sebi silno pada.

Člen 9. naj se v celotnem obsegu črta, ker nima smisla in bi bil le podlaga sleparenju, podkupovanju in koruptnim dejanjem.

K členu 10., ki povdarja, da se imajo podjetja, ki proizvajajo žgane pijače raznih vrst z več nego 30 % alkohola, dvojno obdavčiti, se povdarja, da je to fanatično prenapeta ideja, ker so podjetja te vrste že itak horendno preobdavčena in bi nobenega nadaljnega obdavčevanja ne prenesla in bi bila s tako določbo te vrste industrija kratkomalo ubita, kar vendar ne more biti v interesu države in napredka.

K členu 11., ki daje proizvajalcem in prodajalcem brezalkoholnih pijač 10% letno davčno prostost, moramo izreči svoje začudenje, da se hoče onega, ki proizvaja in prodaja proizvode, sestojee iz same vode, ki malo veljajo in veliko več nosijo kot pa iz dragih tvarin pripravljene alkoholne, obdariti z davčno prostostjo ter v interesu države protestiramo proti temu s pripombo, enake dolžnosti, enake pravice imajo biti za vse in davek plačati eden kot drugi, bodisi v katerikoli obrti. Po teh definicijah bi tudi redni gostilničarji morali uživati delno davčno prostost, ker ima sleherni v zalogi in toči tudi brezalkoholne pijače.

Člen 12. Prepoveduje se prodaja in točenje vseh alkoholnih pijač v soboto od 6. ure do ponedeljka do 8. ure.

K tej točki so zborovalci po kratki resni debati zaključili podati izjavo in svoje pomilovanje, da more priti kje resna oblast do take ideje. Ta predlog hoče posegati daleko v svobodo in prostost človeške volje celo tudi v prehranjevalnem oziru. Kajti komu bi se smelo predpisati, da bi ne smel po vsakdanji navadi svoj prigrizek zmerno zaliti z dobrodejno kapljico krepkega poživila. Imamo dokazana fakta, da se ob časih prepovedi, katere navaja člen 13. tega načrta, osobito v delavskih slojih mnogo več popije, kakor pa ob prostem točenju pijač. Ob prepovedanih časih si kupijo nižji sloji štirikrat toliko pijač, kot pa v normalnih časih, nesejo domov, ter pije takrat mož, žena in otroci, ko nasprotno v prostih dnevih na praznik gre delavec na eno ali dve četrtinki, pa je končano. Delavskim družinam bi se s takim ukrepom povzročila neverjetno poslabšana prilika pijančevanja.

Vzemimo si le Ameriko za vzor. Koliko tihotapstva z alkoholnimi pijač

čami in koliko skrivnega brezmasnega popivanja se s takimi odredbami povzroči. V Sloveniji, koder nam je tujski promet in turizma ideal gostilniškega prometa, bi tako utesnjevanje izzvalo posmeh tujcev, in ako hočemo biti z vso eksaktno postrežbo jim na razpolago, bi se naše gostilničarstvo stavilo pred alternativo, ali svoje obrate zapreti, ali pa kratkomalo take odredbe brezobzirno ignorirati. V državi, kjer je vinska produkcija in sploh zemeljski pridelki glavni vir dohodkov, je frivolnost zamišljati take odredbe, ki bi izpodbile 100 in 100 milijonske dohodke državi, prepovedovale državljanom uživanje lastnega pridelka, pahnile tisoče rodbin v beraštvo in pripravile ob eksistenco ter ubile eno najplodovitejših strani industrije in narodnega gospodarstva. Zato odločno zahtevamo, da člen 12. izgine iz načrta zakonov o pobijanju alkoholizma, ker bi ga gostilničarstvo itak nikdar in nikakor priznati ne moglo.

Člen 13. lahko obdrži svojo veljavo, izvzeti se mu morajo pa določbe, da bi bilo prepovedano točenje pijač ob proščanjih in sejnih. Ob takih prilikah prihaja ljudstvo iz daljnih krajev in gotovo ne za to, da bi ondi od žeje in slabosti omagovalo, in pa v poletni vročini namesto čistih zdravih pijač pilo slabe tifusovih bacilov polne vode, za tako skrb narodnega zdravja lepa hvala! V mnogih krajih in slučajih so bile podeljene gostilničarske koncesije ravno iz potrebe, da zadobi ljudstvo, ki prihaja ob nedeljah in praznikih po več ur daleč k službi božji, v gostilni potrebna okrepcila v pravem času. Tak gostilničar ne iztoči po cel teden kaplje vina in se žrtvuje z vzdrževanjem svoje obrti le za to, da zamore ob nedeljah, proščanjih in sejnih zadostiti potrebam občinstva, oziroma prebivalstva, pa naj mu bo po novi nameri še to podvezano, potem ne vemo, s kakšnim pravom bi zamogla država od takih obrti zahtevati še davščine. Vsled vsega tega se ima ta člen spremeniti v toliko, da ne zadene redno gostilničarstvo o proščanjih in sejnih nobeno utesnjevanje v izvajanju njihove točilne obrti, določa pa se lahko, da bodi prepovedano dovažati ob takih prilikah alkoholne pijače iz drugih krajev.

S členom 14. načrta se smeši človeška družba, ker potujoči človek potrebuje več poživil kot pa doma sedeči, ter bi se tujci zgražali nad tako teroristično uredbo. Zato je v interesu resnosti za dve priporočati, da se črta.

Ista usoda naj zadene tudi člen 15., ker je nonsens in se še nikoli ni slišalo, da bi se v navadnih železniških vozovih prodajale alkoholne pijače.

Člen 16. se odobruje.

Člen 17., ki določa, da se ne sme dovoljevati novih gostilen ali dopustiti prodajo alkoholnih pijač v občini, v kateri pride na 1000 prebivalcev ena gostilna, pa se pozdravlja in priporoča,

čeprav stopi takoj v veljavo, seveda proti nedotakljivosti sedanjih gostilen.

K določbam, zapopadenim v členu 18., se je izreklo že pri členu 11. svoje mnenje, kajti ako se jemlje od vsega karkoli se v državi uživa, davek, tudi ni na mestu, takšnim protežiranim proizvodom davčne prostosti podeljevati.

Člena 19. in 20. sta sprejemljiva.

K členu 21. pa se pripominja, da naj ne bodo globe tako fanatično drakonične, marveč se naj pričenjajo pri prvi kazni s 100 Din in stopnjujejo v večkratnih primerih do Din 1000.—

Istotako naj se člen 22. omili v toliko, da se lastniki podjetij, ako zagrešijo trikrat zaporedoma kak prestop tega zakona, ne kaznujejo takoj z izgubo pravic, marveč z globami od Din 100 do Din 1000.

Proti členu 23. ni ugovora.

Člen 24. Samoupravne oblasti morejo, ako to zahteva tri četrtine odbornikov, odrediti in uveljaviti še strožje omejitve, kakor so določene v členih 11., 12., 13. in 16. tega zakona.

Proti temu podajo zborovalci najodločnejši protest, ker je predobro znano, da se pri dandanašnjih strankarsko-političnih razmerah najdejo elementi, ki iz osebne animoznosti namenoma uničujejo nasprotnika, bodisi ta ali oni stan, ter bi bila s tako določbo odprta najširša pot za medsebojno uničevanje, uvedbo terorizma in nezdravih socialnih razmer.

Sklene se te spreminjevalne predloge predložiti zbornici, da uveljavi na merodajnem mestu naše stvarne predloge in spremembe, ter pravočasno tudi vsem slovenskim poslancem s prošnjo, da preprečijo postanek zakona kakor je v načrtu, upoštevajoč naše tehtne razloge, da se prepreči namera, ki bi imela katastrofalne posledice za seboj. Nadalje naj se obvestijo o naših zahtevah in predlogih ministrstvo financ, ministrstvo notranjih zadev, ministrstvo narodnega zdravja, poljedelsko in trgovinsko ministrstvo, ter velika župana ljubljanske in mariborske oblasti. Za odredbe kakor jih načrt predvideva, ni dandanes pravzaprav nikake dejanske podlage in vzroka, ker pijančevanje po vsem splošnem priznanju pravzaprav ne obstoja več, posamezni slučajji pa ne bodo nikdar iztrebljeni, kakor se godi v Ameriki, da kjer ne dobijo užitnega zdravega alkohola, pa uživajo temu podobne drugačne strupe, ki so zdravju še stokrat nevarnejši kot zmerno uživani lahki naravni alkohol.

Načelnik zahvali delegate za mirno in stvarno vršitev debate, ter zaključil sejo ob ¼ na 13. uro.

V Ljubljani, 3. avgusta 1925.

Osrednja zveza gostilničarskih zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

Fran Kavčič l. r. Ante Pintar l. r.
predsednik. tajnik.

Za novomeško zadružno okrožje:

Jos. Zirc l. r.
načelnik.

Zvezna poročila.

Središnji Savez gostilničarskih združenj Kraljevine SHS nas obvešča, da se je gospod minister financ uveril in pripoznal upravičenost pritožb Središnega Saveza, poedinih pokrajinskih zvez in zadrug in poleg tega še posameznih pritožnikov proti drakoničnemu predpisu kazni, ki so bile predpisane za slučaje nepravilnega vodenja registra pri nabavi in prodaji žganih pijač, ter je blagovolil dne 22. julija t. l. odrediti nekaj izpremembe o pravilniku za izvrševanje odredb o državni trošarini.

Po členu 116., točka 116. in 120. pravilnika z dne 5. novembra 1923 je dolžan vsaki prodajalec žganih pijač voditi register za prodane in kupljene količine žganja že po predpisanem formularju in ako se je pri tem kaj pregrešil, neredno vpisoval ali pozabil vpisati nakup ali prodajo, da je financa našla, da se vpisi ne ujemajo, je bila predpisana za prvi pot kazen Din 1000, in pri vsakem ponovnem slučaju po Din 2000. Pri tej zgoraj navedeni izpremembi pa je nastala določba, da bodi kazen za prvi pregrešek Din 100 in za vsaki ponovljeni slučaj pa Din 200.

Glavne težkoče tedaj, to je odpravo vodenja registra niso prizadevanja vseh naših organizacij zamogla doseči, vendar pa toliko, da se odslej takemu nesrečniku, ki bi po naključju ali bodisi po kaki nepriliki prišel v konflikt s finančnimi organi, pri tem poslu, ni treba bati več grozovite kazni Din 1000, marveč kvečjemu za prvi slučaj Din 100, v ponovnih slučajih pa namesto Din 2000 le Din 200. Tudi to ni mala pridobitev, ki se je po neprestanem predstavljanju bivše krivičnosti po organizacijah dosegla. Za enkrat bomo s to spremembo zadovoljni in hvaležni finančnemu ministru, da je uvidel gorostasnost prejšnje določbe, oziroma drakoničnost predpisa o kazni, katera je marsikaterega dohitela po krivici le vsled neznanja ali poznanja ravnati se natančno po predpisu in ker bi tako drastično postopanje moglo uničiti marsikaterega malega točilca, kar smo tudi že v naši spomenici, sklenjeni na Zvezinem občnem zboru, koja je bila poslana notranjemu ministru, tudi še posebno poudarjali. Naša Zveza je odposlala za to uvidevnost finančnemu ministru zahvalno pismo.

Velikima županoma ljubljanske in mariborske oblasti je poslala Zveza sledečo vlogo:

Podpisano načelstvo si dovoljuje poslati zapisnik Zvezine seje, nanašajoč se na načrt zakona o pobijanju alkoholizma, s prošnjo, da gospod veliki župan v zapisniku navedene pomisleke, predloge in nasvete gostilničarske organizacije blagovoli blagohotno podpirati in pri dani priliki naš stan po v zapisniku za-

popadenem smislu kot redni obrtniški stan vzame blagohotno v zaščito.

Pri tej priliki si dovoljujem gospoda velikega župana še na neko drugo stran opozoriti, katera se je v novjšem času vsled toleriranja fiskalnih, pa tudi obrtnonadzorovalnih oblasti tako nebrzdano razpasla, da dela prav škandalno kontrarno vsem prizadevanjem, ljudstvo obvarovati ogabnega brezmernega uživanja alkohola.

Vsled nesrečnega objašnjenja in razlaganja generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu na finančno-kontrolne oblasti z dne 11. januarja 1924, br. 1234 in 16. januarja 1924, br. 704, tičoč se maloprodajalcev alkoholnih pijač, bifejev, trgovcev, branjevcev ter kramarjev, je prišel skoroda že sleherni poselec teh ljudi na idejo, započeti točilno obrt, tako da se množijo te vrste beznice po vsi deželi kakor gobe po jesenskem dežju.

Dočim imamo, ali vsaj imeli smo do sedaj v redni gostilničarski obrti strogi red in disciplino, in v to tudi točno nadzorstvo vseh oblastev, t. j. obrtne, policijske, higijenske itd., je za trgovstvo, kramarstvo in slične prodajalniške točilnice ves nadzorovalni aparat odpovedal ali se zadržal v nekaki pasivni resistenci z neverjetno popustnostjo in toleranco.

Ne bomo ponavljali škodljivosti teh številnih točilnic in bifejev, ki nudijo nižjim delavskim slojem za vsakim vokalom priliko se nalivati z žganjem, cenejšim dalmatinskim močnim vinom itd. preveliko priliko, kar sproti zapravljati svoj zaslužek, hočemo le povdariti na rešnago in druge zdravju škodljive in vsem idealnim higijenskim predpisom zasramujoč razmere po takih beznicah, v drugi vrsti pa na ignoranco policijskih in obrtnonadzorovalnih oblasti in predpisov.

Take točilnice si kljub prepovedi postavljajo v lokale poleg trgovin mize in stole, točijo in dajejo jedila vse vprek do 10 ali 11. ure ponoči in znani so celo slučaji, kjer se do dveh, treh zjutraj popiva po takih skritih lokalih brez kakršnekoli policijske ure ali sploh brez kakega policijskega nadzorstva, ker je policijsko nadzorstvo onemogočeno, ker se etablirajo take točilnice tako, da kadar se trgovina zapre, ni najti iz ceste v pivnico nikakega dohoda.

Opozarjali smo na ta dejstva že politična oblastva v mestu, kakor po deželi da naj nadzorstvenim organom naložijo strožje nadzorovanje takih usiljenecv v točilno obrt, a vse pritožbe naših organizacij ostanejo po večini brez uspešne.

Finančna oblast, ki si lasti dandanes glavno besedo nad točilnimi obrati, tolerira vse, samo da se je plačala taksa.

Mestni, kakor podeželski kontrolni organi postopajo zelo komodno in po največ zelo pasivno.

Vse to nas sili v interesu reda, discipline, higijenskih predpisov in ugleda redne gostilničarske in prehranjevalne obrti gospoda velikega župana nujno prositi, naj uvede strožje izvajanje obrtnih, higijenskih, policijskih, nad vse pa podeljevalnih predpisov za take brezpotrebne, z rednim gostilničarstvom v nikakem razmerju obstoječe, redni gostilničarski obrti, kakor tudi gmotni strani ljudstva nezmerno škodljivih točilnic.

Ako se hoče v pobijanju alkoholizma res kaj storiti, naj gospod veliki župan na finančne oblasti vpliva in ukrene, da se podeljevanje točilnih pravic po vsej Sloveniji že enkrat zaustavi, ker je rednih gostilnic vsepovsodi nadštevilno in ni ne po starih, niti novih tozadevnih predpisih najti absolutno nobene podlage, ki bi ovrгла določila, ki velevajo, da je zlasti vpoštevati potrebe prebivalstva.

Do sedaj ustvarjene ali tolerirane točilnice naj se revidirajo natančno tako, kakor redne gostilne in katere glede absurdnosti lokalov, nehigijenskega obratovanja, ki delujejo v zvezi s prodajanjem špecerije, barv, olja, petroleja, firneža in vseh drugih vrst smrdljivih predmetov, takim trgovskim obratom, ki vsled vsega tega ne odgovarjajo higijenskim predpisom ali so obdani z nesnago itd., naj se kratkomalo točilne pravice odvzamejo ali razveljavijo.

Istotako onim, ki zlorablajo podeljene pravice s tem, da točijo in prodajajo alkoholne pijače v nedovoljenem času, ko morajo biti trgovine zaprte, to je pred sedmo uro zjutraj in čez šesto uro zvečer ter ob nedeljah in praznikih naj se točilne pravice brezpogojno odvzamejo.

Da pa bo možno vse to eksaktno izvesti in spraviti red in disciplino zopet enkrat na pravo pot, je podana tudi nujnost za prošnjo, naj zaukaže gospod veliki župan, da bodo kontrolni organi res vršili svojo dolžnost in dandanašnji tako daleč zašli in propadli red v navedenih zadevah zopet spravili na pravo pot in odstranili brezbriznost.

Raznoterosti.

Statistika avtonomnih doklad za leto 1924. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja v Uradnem listu št. 78, statistiko o avtonomnih dokladah za l. 1924., ki nam kaže, da tvorijo doberšen del naše davčne obremenitve ravno avtonomne doklade, ki se pobirajo na direktne davke. Na bivšem Kranjskem se je pobralo za l. 1924. na 6,092.298 Din državnega davka 12,865.187 Din doklad, to je dvakratni znesek državnega davka, od katerega se pobirajo. Še neugodnejše je v tem oziru na bivšem Štajerskem in Koroškem, kjer se je pobralo na 5 milijonov 63.596 Din državnega davka 19 milijonov 885.671 Din doklad, torej skoraj štirikratni državni davek. V Prekmurju,

za katero so podatki posebej izkazani, se je pobralo v l. 1924. na 342.418 Din državnega davka 599.402 Din avtonomnih doklad, v celi Sloveniji pa na 11,498.312 dinarjev državnega davka v celoti 33 milijonov 350.260 Din doklad, in sicer za okrajne blagajne in okrajne zastoje 9 milijonov 791.021 Din, za okrajne ceste (na Kranjskem) 3,928.016 Din, za zdravstvena okrožja 380.345 Din, za občine 17 milijonov 165.187 Din, za zbornico 2 milijona 85.691 Din. V ljubljanski in mariborski oblasti je 2175 davčnih občin. Od teh se je pobralo do 100% doklade v 118, do 200% doklade v 265, do 300% doklade v 413, do 400% doklade v 393, do 500% doklade v 306 in preko 500% doklade v 306 in preko 500% doklade v 700 občinah. — Občutnost teh doklad je uvidela tudi finančna uprava, vsled česar je odredila, da se morajo v posameznih občinah pobirati diferencirane občinske doklade v prilog hišno-najemnemu davku, ki bi pri nediferenciranih dokladah absorbiral celoten hišni donos.

Davek na poslovni promet. V času od 1. februarja do 30. aprila t. l. se je pobralo v naši državi 48,555.928 Din davka na poslovni promet. Od tega se je pobralo na Hrvatskem in v Slavoniji 14,143.191 Din, v Bosni in Hercegovini 3,994.215 Din, v Vojvodini 10,511.389 Din, v Sloveniji 9,741.587 Din, v Dalmaciji 1,436.231 Din in v Srbiji 8,729.315 Din. Dejansko plačilo ne daje prave slike o prometnih razmerah posameznih pokrajin, ker se brez dvoma v nobeni drugi pokrajini ta davek ne odpremlja s tako natančnostjo nego pri nas, kar dokazujejo poročila, da je finančna uprava specijelno v Vojvodini zaradi zatajevanja prometa naložila posameznikom naravnost ogromne globe.

Naknadna prijava depoa vrednostnih papirjev naših državljanov pri poštah hranilnici na Dunaju. Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, objavlja: Prilikom prenosa depoa vrednostnih papirjev naših državljanov iz poštne hranilnice na Dunaju se je ugotovilo, da preko 200.000 deponentov ni prijavilo svojih depojev, odnosno ni pooblastilo poštne hranilnico v Sarajevu, da izvrši prenos istih. Z ozirom na dejstvo, da se med depoi nahaja za približno nomin. Kr. 6,000.000.— predvojnih rent, za katere mora naša država po mirovnem ugovoru izdati druge naše obveznice, in preko nomin. 3 milijonov kron ostalih vrednostnih papirjev — ne vpoštevajoč vojna posojila — se pozivljajo lastniki še ne prijavljenih depojev, da prijavijo svoje depoe naknadno v Sarajevu, in sicer neposredno pismeno filijali poštanske štedionice v Sarajevu ter da isto pooblaste za prenos depojev z Dunaja. — Prijavi mora vsak lastnik depoa priložiti: 1. rentno knjižico, odnosno dokument o depou (Deposchein); v primeru izgube teh dokumentov mora trpeti lastnik škodo, ki bi nastala z oddajo depoa;

2. dokaz o državljanstvu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Državljanstvo se dokazuje: z domovnico ali s potrdilom občine, da je prosilec pristojen v katerikoli občino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali z odlokom, da mu je priznано državljanstvo naše kraljevine, ali z dekretom, da je imenovan za državnega uradnika; 3. dokaz, da prosilec od 16. julija 1920. dalje nima nobene domicila, odnosno sedeža v avstrijski republiki. Kot dokaz domicila izven meja avstrijske republike služi: potrdilo policije ali občine, da prosilec ne stanuje na avstrijskem ozemlju ali da ima stalno prebivališče v naši kraljevini.

Anglija za priključitev Avstrije k Nemčiji? «Times» priobčujejo članek svojega dunajskega dopisnika o sedanjem položaju v Avstriji. Dopisnik naglašuje izredno velik preokret na boljše, ki se je kljub vsem težkočam uveljavil tekom zadnjih treh let. Najtežavnejši problem je sedaj izboljšanje neugodne trgovinske bilance. Pri tem je velika ovira tarifna politika sosednih držav, ki ne dovoljuje, da bi mogla Avstrija, ki ne prideluje dovolj živil, svojo potrebo na živilih kriti s svojim izvozom. Temu se pridružuje še nemška tekma in pa zmanjšana kupovalna moč širokih ljudskih slojev. Končno pravi dopisnik, da je danes v Avstriji splošno zmagalo prepričanje, da Avstriji ne preostaja drugega, nego da se pridruži Nemčiji. Strah, da bi nemška industrija nadvladovala avstrijsko, je minil, odkar so postale očite dejanske razmere v Stinnesovem gospodarstvu. Za združitev je tudi delavstvo, ki upa od tega boljših delovnih razmer. Danes je 80 odstotkov avstrijskega prebivalstva za priključitev k Nemčiji.

Kovani denar za Jugoslavijo. Po poročilih iz Beograda je 20. t. m. prispelo na Sušak 10 vagonov novega kovanega denarja po 2 dinarja v vrednosti 200 milijonov dinarjev. Denar se iz Sušaka dirigira v Ljubljano, Zagreb in Beograd. Drugi transport je prispel v Gruž za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro. Tretji transport iz Anverze prispe v Solun za Niš in južne kraje. Kakor se piše, naroči tudi finančni minister v najkrajšem času kovanje novih zlatnikov s podobo kralja Alaksandra I. Za kovanje se uporabi zlato Narodne banke. No, tega ne bo mnogo zašlo med nas. Dobrodošel pa bo kovani denar po 1 Din, 50 in 25 para, da se enkrat že rešimo teh za naglo štetje tako zamudnih capic iz prometa.

Vinski trg. Izgledi letine so v večini vinogradov povoljni. V Banatu notirajo bela vina iz leta 1923 Din 7, črna vina iz leta 1924. Din 5. V Bački 13% vina 9 do 11 Din, v Srbiji je trgovina zelo slaba. Boljša črna vina notirajo 10 do 12, slabša 9 do 10, bela boljša 10 do 12, črna 9 do 10. V mariborskem in ljutomerskem

okraju vinogradi niso posebno trpeli od vremenskih nezgod in peronospor. V mariborskem okraju notira vino iz leta 1924. Din 8 do 9, v ljutomerskem pa 10 do 12 Din. Dolenjci so močno razprodali; slabi zaostanki se ponujajo po 7 dinarjev, za boljše graščinsko blago se pa zahteva tudi 8 do 10 Din.

Razglas.

Glede na dejstvo, da so cene mesu in živilom padle, določam sporazumno z načelstvom gostilničarske zadruga v Novem mestu do preklica z veljavnostjo od 15. t. m. sledeče maksimalne cene gostilniški hrani:

	I. razred	II. razred
jutranji guljaž	4.50 Din	4.50 Din
vampi praženi	4.50 »	— »
vampi kisli	4.50 »	— »
večerni guljaž, telečji in goveji	7.50 »	— »
večerni svinjski guljaž	9.— »	— »
juha zakuhana	2.— do 2.50 »	2.— »
govedina (v I. brez, v II. s hrenom in krompirjem)	7.— »	7.— »
svinjska pečenka	12.— »	10.— »
telečja pečenka	10.— »	9.— »
pljučna pečenka	12.— »	— »
rostbeaf angl.	12.— »	— »
bržola naravna	10.— do 12.— »	10.— do 12.— »
zrezek naravni	12.— »	10.— »
zrezek dunajski	13.— »	12.— »
beafsteak z jajcem	13.— »	— »
pol piščanca ocvrtega	16.— »	14.— »
pol piščanca pečenega	15.— »	12.— »
obara telečja	7.— »	6.— »
obara kokošja	9.— »	8.— »
prikuhe navadne	1.50 do 2.— »	1.50 »
solata raznovrstna	2.— do 3.50 »	— »
meso v juhi	7.— »	6.50 »

V prvi razred so uvrščeni obrati:

V Novem mestu-Kandiji: Koklič, Union, Poula, Windischer (v Novem mestu in v Kandiji), Zurc.

V Toplicah: Ignacij Sitar, Janez Sitar, Adolf Pečjak, Milan Zupanc, Gašpar Pelko in Maša Konvalinka.

V Žužemberku: Mirko Vehovec, Alojzij Vehovec, Alojzij Polajnar, Josip Smole.

V Trebnjem: Alojzij Pavlin.

V okolišu v Šmarjeških Toplicah: Karlovšek, Hasl, Zorko.

V Straži: Alojzij Vintar.

Vsi ostali gostilničarski obrati v novomeškem okraju spadajo v drugi razred.

Ta cenik mora imeti vsak gostilničar izobešen na vidnem mestu. Prekoračenje se bo kazensko zasledovalo.

Srezki poglavar v Novem mestu,
dne 13. avgusta 1925.

Svetek s. r.

Glavna zaloga rudninske vode

in veletrgovina špecerljskega blaga

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

nudi po najugodnejših cenah:

Rogaški Tempel vrelec, Styria in Donat vrelec, Radenski zdravilni vrelec
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888.

Točna postrežba!

Tomaz Götz pivovarna in sladarna v Mariboru

priporoča svoja splošno znana in priljubljena visokoodstotna
marčna in Bock piva v sodih in steklenicah
pod najugodnejšimi pogoji, franko katerokoli postaja v Sloveniji.

Priporočamo p. n. gg. gostilničarjem in kavarnarjem tvrdko

JOSIP PETELINC

Sy. Petra nasip 7. LJUBLJANA Sy. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh opre mah in vsi sistemi, poduk šivanja in vezenja, krpanja (štopanja) perila brezplačno, istotam žlice za kavo, čaj, jedilno orodje, aluminijeve srebrne zajemalke, mlinčki za poper, svečniki, modno blago, toaletne potrebščine.

Nizka cena.

Pošilja po pošti.

Točna postrežba.

KAR NE VEŠ VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6—25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

Tovariši, inserirajte v našem listu!

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kollmann
v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic

Spodnja Siška šte. 256
priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.
Telefon št. 262.

Slivovko
tropinovec
rum
cognac-medicinal
razne fine likerje
:: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča tvrdka ::

Gregorc & Verlič
Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

ZALOGO
VINA

izvrstnega, dolenskega, hrvaškega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem

FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadruga v Ljubljani
Gospodarska cesta šte. 16

posreduje brezplačno za vse službe iščooe

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 25 p, z dežele 1 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužite se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE

vseh vrst

odaja

Ljubljanska industrija
probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP.

LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani (Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska krma zelo priporočljive.

Dobra vina, domačo šunko, salame in kranjske klobase priporoča gostilna

Ivan Bricelj

v Štepanji vasi

Na Planirju.

Priporoča se najstarejša slovenska plekarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj Dunajska cesta 16

Delo solidno.

Cene zmerne.

Strokovna izvršitev gost. stolov in miz.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

I. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča :

sodavico, pokalice, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Vinska trgovina Ant. Müllerja
v Domžalah

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zagamčeno naravnih **vina iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih gorc** ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozil
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozil, dvokoles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozilki, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franco!

Raznovrstno rudninsko vodo

kakor :

Rogaški Tempel vrec,

„ Styria vrec,

„ Donati vrec,

Radinski zdravilni vrec,

Giesshübelsko slatino,

Karlovovarski Minski vrec,

Gleichenberški Emin vrec,

Franc Jožefovo grenko vodo,

Gubersko Srebernico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana.

Glavna zaloga rudninske vode in špeticarijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

1886

Ustanovljeno leta

1886

Denite v juho in prikuhe krepčilo hrane

JUBAN

Juban

imate

iz preprostih jedil izvrstno, zdravo in redilno hrano.

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele

na zajutrak.

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolezijska ulica števil. 18.

Z vsemi v špeticarijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebčinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Veleprazarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

marčno pivo

eksportni ležak

temno Porter-pivo

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča, in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šiyane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prtli, brisače itd. — Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. — Vsakovrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. — Platno za rolete in verande itd.

Crno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. — Različno sukno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluže, predpasnike in domače obleke. — Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. — Razna podloga za damske in moške obleke itd. — Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

Perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluže iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glave rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majce, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.